

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Yidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

KUTASI IMRE.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 27⁶

TOLLHEGYEN.

— nov. 23.

(A lefokozott vád.) Dr. Visontay Soma — amint ország-világ tudja — olyan tüzes ember, mint palackozott druszája. Az a baja, hogy néha olyan dolgokat produkál, mintha ezzel a druszájával töltött volna meghitt órákat, vagy nagyon sokat töltögetett volna a druszájából. No de ez csak tréfa. Hanem azért komolyan is hibáztatjuk, hogy a darabontok vád-iratába belekeverte a király személyét is. Mint minden tulzás, ez is hasznára válik annak, akinek rovására követtetett el. A darabontokat most már nemcsak hogy szabadon hagyják, nem csak hogy nem fizettetik meg, de még a vádat is enyhíteni kell. Fejérváry panaszra megy a királyhoz, a Ház enyhíti a vádiratot. Így van előttünk egy védő, a ki vádol s egy vádló, a ki véd.

(A szoboszlói pronunciamentó.) Ha egy folyónak tovább a dolgok, Langyel Imre kir. táblabíró ur idestova híresebb emberré valik. Csakugy rázza ki a kabátja ujjából a korzalkalkotó ujjításokat, (ujjításokat az ujjasából) mint bűvész az eltüntetett makkheteseket. Legujjabban ki akarja zárni a képviselőket mindenféle ügyvédi gyakorlatból. Az ügyvédkedő képviselők egyelőre nem kiadnak meg a szoboszlói pronunciamentótól, mert jól tudják, hogy a legideálisabb tervek sem érnek erőt, ha azoknak ellentmond — az élet. Különben is minden hónapban egy-

egy feltorgató indítvány — kissé sok egy H. Szoboszlónak.

(A Mikulás) Miklós napjáig csak le-tárgyalják a darabontok vád alá helyezését is. El is várjuk, hogy eme gézengúzoknak meg hozza Mikulás — a virgácsot.

Egyház és vagyon.

— Ujabb közlemény. —

— A „Szabadság“-nak írta: dr Nagy Emil országgyűlési képviselő. —

Budapest, nov. 23.

(Vége.)

Amint tehát az egyház a kereszténység alapítása utáni időben a kommunizmust tartotta olyannak, amely vagyonjogi alakulat az emberi lelket közelebb hozza Isten eszményéhez s a lelki tökélyhez, úgy viszont a középkorban ugyanezt a szempontot az egyéni tulajdon nagyfokú megerősítésében lelta fel s ezzel a viszonyok konszolidálásában nagy missziót végzett az egyház. Hogy áll a kérdés ma a jelen időben és hogy lesz a jövőben? Gyakorlati ember előtt ez a legfontosabb kérdés s hogy erre felelgesünk, veszünk egy pillantást a társadalom mai vagyonjogi alakulatára, a gazdasági fejlődés mai irányára.

A társadalom jelene és közel jövője a nagy gépek által teremtett nagyipari fejlődés irányában halad a

legpraegnansabban. Ez pedig eddig alig tapasztalt élességgel állítja szembe egymással a munkaadót és a munkás proletáriátust. Ezt a szembeállítást még sokszorosan hatványozza a szociáldemokrácia. A szociáldemokrácia egyrésztől kétségen kívül törekszik a munkás gazdasági helyzetének a javítására, bér-emelésre, jobb lakás és élelmezésű viszonyokra s ezen oldalról nézve, az emberi lélek tökélyének a szempontjából az egyháznak se lehetne ellene semmi kifogása. De rövidlátóság volna azt hinni, hogy a szociáldemokráciának csak ilyen gazdasági oldala lenne, úgy a szociáldemokráciának be kellene szüntetni agitációs munkáját, amint a munkások annyi bért kapnak, hogy maguk és gyermekeik abból tisztességes jólétben megélhetnek s öreg koruk is biztosítva van s amint másfelől a munkaadó már annyi bért fizet, hogy többet nem fizethet, ha csak maga nem akar társadalmi nivójában családja megszokott szükségleteiben teljes degradációt elszenvedni.

Szemközt nevetne a szociáldemokrata s naivnak nevezne, ha illet követelnék, ámbár ilyen finom kitétel nincs az ő szótárukban.

Azt felelné, hogy a szociáldemokrácia mindaddig megy előre a meddig végképen tönkre nem teszi a bourgeois s a világ kormányzását, ha kell véres forradalom árán is, át nem

Bohóc Igra.

I.

Van igazság,
Higgyjétek el!
Csakhogy ott van,
Ott csilingel,
Tarka-barka!
Sipkámon fenn . . .
Vagy nem is ott:
A lelkemen . . .!

Rátok dobjam?
Kissé sebez
És meglazul
Az álarc, mez
S oda lenne
A kedvetek . . .
Nem dobom hát:
Nevezzetek . . .!

II.

„Te lánta, rut, görög majom,
Az élced add, ezt akarom!”

De lám, a régen porladó csont,
A rossz, a bűnös semmit nem mond . . .
Silány mankóját dobja rám csak,
Hogy a szemébe vágjam egynehány . . .

Vágnék, de — óh én gyöngé kezdő,
Minek kувasz kutyákra vessző?

III.

Angyalt tiporni szennybe, sárba,
Hogy szüzi, tiszta glóriája
Az éhes ördögé legyen,
Hogy hirre szomjas harci gárda
A bünt üvöltse, trombitálja:
Ez aljasság, ez fertelem!

De látva mint küzd ott sok angyal
A rut, varangyos békahaddal,
Amely a jajra mind süket,
Virágot szórni sirva, lopva
A sárba hullott angyalokra:
Ez már aranyziv, becület!

IV.

Szegény jámbor zsidók,
Messiásra vártok?
Hiszen megöltétek,
Ezért nyom az átok,
A Mi Messiásunk . . .

Most ha új Messiás
Jön majd a világra:
Mi, a keresztények

Mi feszítjük fára
A Ti Messiástok!

V.

Két kép van a kirakatba:
Egy Madonna s egy haramja.
Egymás mellett mind a két kép . . .
Egyik oly rut, másik oly szép . . .

Hiába szép a Madonna . . .
Bámésszkodva és tolongva
Rá se néz a nép a nőre,
Csak a rut gonosztévőre!

VI.

E bús, beteg, sötét világban
Van hely, de sok,
Ahol még tiszta, szent sugár van . . .

Sok homlokon még ott a jóság . . .
Pedig sokan
Bizony pirulva, félve hordják.

Remélj Thersites! A dalodnak
Jövője lesz:
Kelet felől
Nagy, szent napok most hajnalodnak . . .

Thersites.

veszi diadalittas győzelmét proletáriátus.

Tehát a szociáldemokráciának a gazdasági oldala, vagyis munkások jólétére irányuló irányzata mellett van politikai oldala is, amely végeredményében a termelő eszközök közösségét célozza, belátható időben pedig gyűlöletet, irigységet, szakadást, vallástalanságot és a polgárvér kiömlését prédikálja.

Hogy a termelő eszközök közösségével hogy leszünk, megvalósul-e, az valaha s ha igen, hogyan, azt bajos ma megmondani. Még a különböző országok szociálistái sincsenek az iránt egymással tisztában, annál kevésbé láthatjuk azt tisztán mi.

Ez a távoli jövő a talányok homába tartozik s így a gyakorlati embert inkább a jelen s a közeli jövő érdekli.

A mi a jelent és a közeli jövőt illeti, a szociáldemokrácia a jelenben s a közel jövőben nagyon csunyán fest. Túrelmetlensége, gyűlölködése, irigységet szítása s az ellenvéleményen levők kimélet nélküli személyes meghurcolása s vallást és erkölcsöt tipró cinizmusa nagyon visszatetsző mind azok előtt akik az emberi nem tökéletesbülésének s az emberek egymás iránti szeretetének ideálját hordozzák lelkükben s akiknek a családért való küzdés s ennek nyomán a takarékoság, a gyermekek gondos fölnevelése s a család tulajdonát képező édes otthon, kert és föld szeretete emberi lényéhez eltéphetetlen erővel hozzáfert.

Hogy mi legyen az egyház álláspontja ebben a mai viszonyjogi és erkölcsi irányzatban, erre legközelebbi cikkemben fogok rátérni.

Politikai hírek.

— **A tanítók fizetése.** Beavatott helyről jelentik, hogy a kulturminiszterium leg-sürgősebb és legfontosabb feladatának tartja a tanítók anyagi helyzetének javítását. A tanítókról való reformtervezet már telte-sen készen van, csupán a pénzügyminiszteriummal megindított tárgyalás vár befejezésre, ami szintén rövid idő kérdése. A miniszter minden valószínűség szerint egy hónapon belül a képviselőház elé terjeszti javaslatát.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

— november 23.

Az érdeklődés teljes hiánya mellett kezdődött a mai ülés. Kubik Gyula és Dániel Pál mandátumait a Ház az igazoló bizottság elé utasította. A költségvetés részletes tárgyalását a kisebb tárakkal kezdték.

Vázsonyi Vilmos volt az első szónok felel Polit Mihály tegnapi beszédére. A nemzetiségi program kizárja a demokráciát. A nemzetiségi pártok a legnagyobb károkat azzal okozzák a demokráciának, hogy a tótokkal, oláhokkal és a szerbekkel elhiteik, hogy csak ők vannak Magyarországon elnyomva, ahelyett hogy felvilágosítanák őket arról, hogy itt bizony egyforma elbánásban részesülnek a magyar proletárok és a nemzetiségiék. — Az általános választói jog nem azért nincs meg, mert a tótoknak és az oláhoknak nem akarják megadni, de mert egyáltalán nem adják meg. Sőt kénytelen kijelenteni, hogy a nemzetiségiék a választói jog dolgában kedvezőbb helyzetben vannak, mint a magyarok. Hogy ő nem együtt szavaz a nemzetiségekkel, ebből vakmerő dolog volna azt következtetni, hogy egy huron akar pendülni velük.

Ugron Gábor: A magyar udvartartás kérdéséhez akar szólni. Magyar udvartartás nincs, azért bár ugyanolyan összegekkel járultunk annak költségeihez, mint Ausztria, az mégis teljesen osztrák. A király az év leg-

nagyobb részét Bécsben tölti, idegen környezetben, mely nem ismeri Magyarország népét, törvényét és ellensége a magyar állam kiépítésének. De vannak olyanok is, akiket a király Magyarországból emelt magához s akik ott minden energiájukat arra a figyelfőésre vesztegetik, hogy mint helyezkedhessenek a leg-erősebben szembe a magyar érdekekkel. Angliában már 70 év előtt kivitték, hogy a király és a királyné körül még az udvar is olyan egyénekből álljon, akiknek politikai meggyőződése megegyezik a kormány elveivel. Bécsben ellenséges uralkodó áll velünk szemben... (Zaj)

Somogyi Aladár: Ez igaz!

Nagy György: Csakhogy kimondod az igazat!

Ugron Gábor (feljűk fordul): Mit mondtam? ... Bécsben ellenséges udvar áll velünk szemben...

Somogyi Aladár: Tehát lapsus volt?

Ugron Gábor: A osászári és királyi Ház minisztere a mi közjogunk szerint ismeretlen állás. A királyi ház személyi nyilvántartását nekünk külön kell vezetnünk, mert meg kell vizsgálnunk, hogy aki osztrák főherceg, egyben magyar királyi herceg is. Nem tesz külön indítványt, de kéri a kormányt, mérlegelje meg az ő szavait. A tételt elfogadja.

Hodzsza Milán: Személyes kérdésben kér szót. Magyarországon a demokráciát akkor érte halálmérgezés, amikor Vázsonyi demokráta lesz.

Pop C. István: Szintén személyes kérdésben szól. Minden nemzetiségi képviselő tudja is, hirdeti is, hogy a magyarok épp úgy szenvednek, mint a nemzetiségek. Soha ők mást semmiféle népgyűlölet nem mondtak.

Vázsonyi Vilmos: Hodzsza Milán vírfirozott beszédét mondott, amikor azt mondta, hogy ő a három kapus rendszerrel elárulta az általános választói jogot. Elhiszi, hogy Hodzsza bámul ezekre az új kapukra. (Derűség), de konstatálni kívánja, hogy ezen a három kapun, mely az ő választójogról szóló tervezetén nyílt, néhány százezerrel több választó ömlött volna az alkotmány ráncába, mint a Kristóffy-féle javaslat révén ömlött volna, pedig a nemzetiségek azért nagyon lelkesednek. (Zaj a nemzetiségi padokon.) Pap Cs. István különben a Házba be akarja hozni a felekezeti kérdést.

Pap Cs. István és Hodzsza Milán tiltakoznak az ellen, hogy nekik kedvükre való volt a Kristóffy-javaslat.

Ezután az udvartartás tételét megsza-

JÓKAI MÓR.

(A magyar irodalom 1865-től máig.)

Írta: Gáspár Imre.

(Folyt.)

Jókai Mór pályája dicsőségének elismerése, megtévedéseinek bocsánata volt ötven-éves írói jubileumának nagy nemzeti ünnepe. A nagy dícsőítést Jókai megérdemelte, a százezer forint nemzeti jutalom inkább megillette, mint a külföldön élt Munkácsy Mihály, a szerencsétlen művész hanyatlási korszakának minden bélyegét magán viselő képe a százezer forintos jutalmat. Jókai műveinek százkötetes nagy nemzeti kiadására is büszke lehet irodalmunk, de éppen e nemzeti kiadás keletkezésének vannak igen kényes pontjai. A Potemkin falvainak ismeretes módjára támadt ez a száz kötet; ezer előfizető két-kétszáz forintjával bajosan akad szép hazánkban, a kormány pressziójával szorították ki a hiányzó számot, még a honvédezeket is kivezényelte báró Fejérváry Géza, nehogy a nagy író, vagy tán a pártpolitikus és parádés pártvőfély, Jókai Mór kudarcot valljon.

Kinek a javára? Ez iránt igen érdekes és tanulságos statisztikával szolgálhatunk.

Ugyanis 99 kötet regényt és egy pótkötetet adott ki 4354 előfizetőnek 125 ívcen 2000 oldallal, vagy ezer levéllel. A 4354 előfizető között 945 kétszáz forintot fizetett a száz kötetért s külön száz forintot a kötésért, tehát 189 000 frt a regényekért és 94 500 frt a kötésért (11) összesen 283 500

frt. Jókai tiszteletdíja százezer forint, ezt levonva, marad 183 500 frt. Ha 125 ív nyomtatási és kiállítási költségét ivenként 50 frt-ba számítjuk, pedig 30 frtban sincsen egy ív, az egész díszmű körül 73 500 frtba — kötéssel. Forintba számítva kötetét (11) 94 500 frt lesz, összes kiadás 165 000 frt., marad nyereség 18 500 frt. Hanem ezen 165 000 frton fölül még 3409 előfizetője van a vállalatnak, ha tehát a 18 500 frtot egyéb kiadásokra leszámítjuk, csak ötven krajcárt számítva kötetenként, 170 450 frt. jött be a vállalatnak, forintjával számítva 340 900 frt, levonva a nyomtatási és papír-költséget, mi meg nem haladja a 100 000 frtot és egyéb személyi kiadásokat, marad tisztán 200 000 frt, azaz a vállalat kétszer annyit nyert, mint dr. Jókai Mór, ki azt írja magáról a zárókötet végén: „Eddig azt hittem, hogy egy kis nemzetnek írója vagyok, most megtudtam, hogy nagy nemzet szolgája voltam”. Az ám, inkább a vállalat jeles attrakciója, nem a nemzet szolgája.

Mikor Jókai Mór Karczagon a Bánffy-választások idején szerencsésen megbukott Madarász Imre református lelkész ellenében, történt egy érdekes kis história. A győztes lelkész ur utazott s a vasúti jegyváltás alkalmával nem tudtak a száz forintjából visszadni. Egy ur a hátamögött ajánkozott a száz forintos főváltására, mire Madarász a bankjegyet átnyújtotta és magát illendően megnevezte.

— Ugy? Hát ön az, aki Jókai Mór, a nagy költőt megbuktatta? Az urnak bizony nem tesztek szolgálatot. — Ezzel visszaadta a bankót...

Hanem a nagytiszteletű ur is megfelelt, mondván:

Ha Karczagon költőt választottak volna, bizonyára nem lépek fel Jókai Mór ellen, de hát a politikust máskor is megbuktatnám!

Nem tudjuk igaz-e, nem-e az eléggé kolportált történetke, de magva mindenesetre van Aki költő, az ne vegyüljön a politika szennyes, zajos tolongásába. „Der Dichter steht auf einer höhern Warte”, mondja Platen, Hugó Viktort, ki politikusként is az ideálokért és eszmékért küzdött, ilyen bukások nem érheték volna.

Jókai Mór, a mint tudjuk, nagy fájdalomra és keserűségre, végkép kiharadt a képviselőházból, a hol róla senki sem tudta fényesebben és színesebben kiöltöztetni, ami álarc és kezdőzés nélkül elrettentő váz maradt volna. — A főrendiház befőttes üvegeinek egyikében üldögélt holtáig Jókai Mór, ki busongásában különben hetvenöt éves korában lelte meg e szerelem vigaszát. „Öreg ember, nem vén ember”, ennek regényét írta meg s élte boldogtalan és megcsufolt késő agy korában. A Muzsán kívül ifju neje és anyósának gyöngédsége hevít szívét és homlokát, életének megédesítésén fáradoznak azon nemzet szülőttel, mely mint allegorikus nemzet sokkal becsesebb nekünk, mint a való világban, Jókai Mórnak azonban kedves, drága és rokonszenves vala minden időkben.

(Vége köv.)

vazta a Ház. A függetlenségi képviselők nagy része ellen szavazott.

A képviselőház tételénél.

Pap Cs. István indítványt tesz az alelnöki fizetések eltörléséről.

Wekerle Sándor: Az alelnöki állás tömérdek kötelezettség és dolog jut rá, sok segnezenotonalis költséggel jár ez ezt Mind áldozat gyanánt nem kívánható. (Zaj.) Kéri a tétel fentartását.

Az elnök: Elrendeli a szavazást. A Ház nagy többsége az alelnöki fizetések fentartása mellett szavazott. A függetlenségi pártot körülbelül tizen szavaztak Pap Cs. István indítványára.

A képviselőházi és főrendiházi nyugdíjak fizetésénél.

Vlad Aurél a főispánok nyugdíjáról kezdett beszélni.

Az elnök: A képviselő az itt nem beszélhet erről a kérdésről.

Vlad eláll a szótól.

A tételt megszavazták.

Hoitsy Pál: A közös ügyek kiadásának tételét függőben kéri tartani, mert azt a delegáció még meg nem szavazta.

Ugron Gábor: Nincs kifogása a tétel függőben hagyása ellen, mind a mellett a tételhez hozzászólani kíván. Azt mondja, hogy a közös ügyek kiadásait valóságos abszolútiatikus módon állapítják meg. A delegációk túllépik határhatárukat, amennyiben a törvényhozás jogkörét arrogálják magoknak. Hibáztatja, hogy közös számszékét állítottak föl. Kéri a minisztereinköt, hogy szüntesse meg ezeket a visszaéléseket. (Helyesítés.)

Wekerle Sándor: Kétségtelen, hogy a magyar országgyűlésnek joga van a közös tisztviselők fizetéséről és számadásáról rendelkezni. Igaz, hogy ezek a fizetések az osztrák hivatalnokok fizetéséhez igazodnak. Ezt a helyi viszonyok okolják. A közös számszék megszüntetéséről törvényt fog benyújtani. Szólórol mindig azt állítják, hogy sokat ígér, de keveset vált be. (Derűtlenség.) Epen ezért nem ígéri meg, hogy a törvényjavaslatot be fogja nyújtani. (Nagy derűtlenség.) A záró számadásokat megkapja minden képviselő, és így minden képviselő szabadon gyakorolhatja a közös ügyek fölött az ellenőrzési jogot. Kéri, fogadják el az előadó javaslatát.

Az elnök a kérdést szavazásra bocsátja. A Ház az előadó javaslatát fogadja el. Ezután tíz pernyi szünet következett.

(Távirati értesítés.) A horvát tétel tárgyalásánál **Batthyány Tivadar** gróf szólalt fel. Örömet fejezi ki a fölött, hogy a horvátok és a magyarok egymást végre megértették. (Eljenzés.)

Jozipovics Béla szintén örül annak, hogy a magyar képviselőházban kifejezést nyert a magyar-horvát barátság.

Hodzsa Milán azt állítja, hogy a magyarok más nemzetiségekkel mostanában bannak, mint a horvátokkal. (Felkiáltások! Ohó! Horvátország nemzet és ország!) Ezért nincs a magyarok s a nemzetiségek közt megértés. (Ellentmondások.)

Vajda Sándor támadja a koalíciót, mert az mindent megszavaz Bécnek.

Elnök egy kifejezésért rendreutasítja Vajdát.

Báró **Bánffy Dezső** röviden szól a számvéviszék tételéhez. Mire az ülés véget ér.

A főrendiház ülése.

— Kezdeté déli 12 órakor. —

Elnök gróf **Dessewffy Aurél**.

Az elnök tíz főrend jelenlétében nyitja meg az ülést.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Kossuth Ferenc a kormány nevében beterjeszti az ország közállapotsairól szóló 1905. évi jelentést.

Elnök jelenti, hogy kereskedelemügyi miniszterium képviselőjében **Szterényi József** államtitkár a mai ülésen részt vesz.

Szterényi József: Tegnap itt megáramadtak az 5 személyét. **Zselénszky gróf** azt állította, hogy 6 az inparlamentáris kormány alatt fenéig kimerítette az iparpártolásra szánt összeget. Ez ellen a leghatározottabban tiltakozik, noha még erre sem volna szükség, mert hiszen 6 egyszerű tisztviselő volt, a kinek tényeiért a miniszter felelős. A mi az alkotmányellenes korszakban viselt szerepét illeti, erre nézve hivatkozik a koalíció vezéreire és büszkén mondja, hogy neki a kibontakozás körül érdemei vannak. Azután megindokolja azt, hogy a zayugioi botgyár mellett miért létesítettek Oroszvisón állami szubvenciával még egy botgyárat és kimutatja, hogy a soproni lakatosáru gyár fejlesztésében nem a visszaélést kell keresni, hanem azt kell meglátni, hogy ott nagy szolgálatot tettek a magyar vasáruiparnak.

(Távirati tudósítás.) Az ülés további folyamán gróf **Zselénszky Róbert** magyarázza **Szterényire** vonatkozó tegnapi megjegyzéseit.

Kossuth Ferenc ker. miniszter erre konstatalja, hogy **Zselénszky gróf** nem gyanusított.

Ezután a főrendiház — rövid vita után — elfogadja a képviselőház által már régen megszavazott és a főrendi házhoz áttett javaslatokat.

Ezzel az ülés véget ért.

Jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Az egyetem ügye.

Sertéshizlalók létesítése.

— Saját tudósítónktól. —

— nov. 23.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután **Vessey Imre** elnöklésével ülést tartott.

A gyűlésről tudósításunk a következő:

Jelen voltak: **Vessey Imre** elnök, **Márk Endre**, **Rickl Antal**, dr. **Fejér Ferenc**, **beregi Nagy Sándor**, **Simoffy Imre**, dr. **Tüdös János**, **Komlóssy Arthur**, **Kiss Albert**, **Poroszlay László**, dr. **Magoss György**, dr. **Sz. Szabó József**, **Roncsik Lajos**, **Varga Károly** előadó, **Aczél Géza**, dr. **Bacsó Dezső**, **Király Gyula**.

Sertéshizlaló telepek létesítése.

A „Hizlalók és gazdák sertésszállító és előlegező r.-t.” telep létesítésére kéri a vágóhid melletti **Bayk—Szilágyi-féle** telek eladását.

Ugyanezen telek eladását kéri a másik, hasoncélt szolgáló „Első debreceni sertéshizlaló és előlegező r. t.”

A gazdasági bizottság javasolja, hogy a kért területet a város a **Hizlalók és gazdák r. t.-nak** adja el és hogy megfelelő részvényeket is jegyezzen a város.

Varga Károly azt ajánlja, a város fejlődésére tekintettel első sorban amellettt határozzánk, örök áron eladjuk e ezt a földet, vagy bérbe adjuk csak.

Komlóssy Arthur is erre nézve óhajt elvi batározatot hozni.

Márk Endre jól ösmeri a kért terület megszerzésének alapját. A város olcsón jutott

hozza és a város, mikor a sertéskonsumvászarról volt szó, ezt a területet jelölték ki. Ezt a területet tehát úgy kéz alatt eladni nem helyesli. Mind a mellett leghelyesebb lenne, ha nem adná el.

Rickl Antal szerint 14 holdból, ha eladunk 10 hold területet, ez nem fogja akadályát képezni a város fejlődésének. Ajánlja, 10 holdat adjon el a város.

Roncsik Lajos a város érdekeire tekintettel ellenzi az eladást.

Komlóssy Arthur szintén ellenzi az eladást.

Tüdös János dr. sem hive a kért telek eladásának.

Aczél Géza szerint 2—3 hold elegendő lesz messze jövőre is a vágóhid kibővítésére. A többi nélkülözhetjük. Adjuk el, de ne olcsó áron. Ajánlja, hogy a város mint részvényes a társaságba, amennyit a kért terület képvisel. Az az intézmény, mely ott létesülni akar, közszükségletet képez.

Kiss Albert nem érti a főmérnök indítványát, a t. i. melyek r. t.-nak adjuk hát el.

Aczél Géza: A közgyűlés döntse el, mi ne javasoljuk egyiket sem.

Ezután szavazásra került a sor.

Elsőször az elvi kérdést teszi fel az elnök, valjon a **Bayk Szilágyi-féle** telek egészben eladassék e.

A bizottság többsége kimondja, hogy a telket nem adja el.

Márk Endre: Most afelett határozzunk, valjon jegyez-e részvényeket a város.

Ezt nem kéri, csak a gazdasági-bizottság javasolja.

Az egyetem ügye.

Az egyetem ügyében lapunk tegnapi számában **Szabó Kálmán** és társainak ösmeretett indítványa került elő.

Varga Károly előadó javasolja, fogadjuk el és pártolólág terjessze a bizottság az e hó 29-én tartandó közgyűlés elé.

Komlóssy Arthur szerint többet kellene javasolni a közgyűlésnek. Már tapasztaltuk, hogy a bizottságokkal nem sokra megyünk.

Kiss Albert szerint ezuttal mást nem tehetünk. A bizottság egyhangulag pártolólág terjeszti az indítványt a közgyűlés elé.

A Rákóczy ünnep költségei.

Varga Károly előadó előterjeszti a város költség számláját, amely Debrecennek a Rákóczy ünnepélyen való részvételéről szól. A város kiadása összesen 10.500 kor. volt.

A bizottság ezután elhatározza, hogy javasolja a közgyűlésnek, ez összegnek az átruházásokból, a költségvetés 18. F. 13. és a rendkívüli költségvetés 23, 26. tételeinek beállításával származó megtakarításának itt említett sorrendjében való eszámolását.

A téglagyártás póthitele.

A bizottság ezután a körkemencei vállalat elszámolásáról beterjesztett jelentés ügyében határozott. **Király Gyula** tette meg jelentését, a melyből az idej téglagyártás tűnik ki. A körkemence vállalat a várostól 18 ezer korona póthitel megszavazását kérte. A közgyűlés annak idején részletes jelentést kért. Ezt terjesztette be **Király Gyula** gazdasági tanácsnok. A bizottság javasolja a közgyűlésnek a póthitel megszavazását.

A villamos-telep.

A közgyűlés elhatározta, hogy a villamos-telep létesítésére a város a községi pótdadót pótló alaphól 750 ezer koronát felvegyen. A városi t. főgyész a szerződés

formáját elkészítette, a mely szerint a 750 ezer koronát 100 félévenként fizetendő 18.750 koronás részletekben terjeszti a város elé.

Tüdős János dr kijelenti, hogy nem tartja helyesnek azt a rideg szerződéses formát. Indítványozza, hogy a t. főgyógyász megbizassék arra nézve, hogy a szerződésben vihágoosan fejezze ki azt, hogy a város a maga pénzéből veszi fel a kölcsönt.

Komlóssy Arthur és Márk Endre felszólalási után a bizottság ezután kimondta, hogy a szerződésben a Tüdős János által javasolt módosítás kitüntessék.

A faárak felemelése.

Török Gábor javaslatot tett, hogy a városi faraktárból való tüzelőfa ára emeltesse fel. A javaslat szerint a hasított és I. osztályú fa 2—2 koronával lenne drágább.

A bizottság többek hozzászólása után szavazással döntött a javaslat ügyében. A bizottság a faárak drágítását nem javasolja.

Az ülés ezzel véget ért.

IRODALOM.

Bocskai-irodalom. Külön füzetben jelentek meg azon „Egyházi beszédek és imádságok”, amelyeket a Bocskai István által szervezett bécsi békekötés háromszázad évi ünnep alkalmára írtak és 1906. május hava 21-én elmondtak K. Tóth Kálmán a nagytemplomban, Jánosi Zoltán a kistemplomban, Széle György az újtemplomban. A három kiváló ev. ref. lelkész gyönyörű művelt a debreceni ref. Egyház presbyteriuma adta ki a lelkék hazafias építésére. A füzet 55 l. terjed.

A házasság élettana. Világhírű, francia remekmű jelenik meg pár hét után a fővárosban, melyet Wachsmann Jenő fordított és Benedek Aladár elsőrangú költőnk dolgozott át az ő művészi gondú erejével. A mű Balzac a haitalhatlan francia elbeszélő alkotása magyar címe: „A házasság élettana”, mely már több európai nyelven jelent meg fordításban és csak ami igazán szegény magyarságunk nélkülöznie elég érzékenyen. A vaskos könyv ára füzve 6 korona és díszes bőrkötésben 10 korona. Az előre fizetők a könyvet bérmentve kapják, míg utánvét útján a postaköltség a megrendelő terhére fog esni. Minden megrendelést Benedek Aladárhoz Budapest (IV. Képiró utca 6.) kérünk küldeni. E nagyrértékű mű keretében az egész szerelmi élet bölcsőjét kapja az olvasóvilág.

Clemens hangversenye. Clemens Bertam hangversenye tudvalevőleg elhalasztott, még pedig keddről vasnapra. A hangverseny a Zenede dísztermében fog megtartatni, jegyek Fekete Jakabnál kaphatók.

A gyűjtőfogház szökevényét elfogták.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 23.

Mirkovits Lyubomir, aki e hónap 21-ére virradó éjszaka a gyűjtőfogházból oly páratlan leleményességgel és vakmerő elszántsággal megszökött, tegnap délután elfogták. Az erzsébetfalvai csendőrség nyomozta ki a szökevényt, aki egy erzsébetfalvai házban élveze ezen veszedelem közt szerzett szabadságát. Tegnap délelőtt egy erzsébetfalvai lakos felkereste Bikkfalvi Miklós csendőrfőnököt és követte vele, hogy tegnap látta Mirkovitsot Erzsébetfalván, a kandellaút-utcában. Bikkfalvi e jelentés alapján sorra járta a kandellaút utca lakosait és mindenütt eziránt érdeklődött, hogy nem szállt e be oda tegnap valaki. Az egyik házban közölték vele, hogy ma reggel a fővárosból érkezett oda egy munkás és ágyat bérelt.

Most alszik. Bikkfalvi bement a szobába, megnézte az alvó munkást, skiben nyomban felismerte a körözvényben foglalt személyleírás alapján Mirkovitsot. A neme alatt ott volt a forradás, amelyet a körözvény különös ismertető jelként említ meg. Felrázta az alvó embert és rászólt:

— Maga Mirkovits Ljubomir. Letartóztatom!

Mirkovits felugrott és ingerült hangon kiáltott a rendőrré:

— Mit háborgatja a békés embert! Én nem vagyok Mirkovits. Kovács József a nevem és lakatos vagyok. — Most nincs munkám.

A csendőr erre felszólította, hogy kövesse őt a csendőrlaktanyába. Mirkovits sehogysem akarta a csendőrt követni, míg végre is Bikkfalvi erélyes felszólalására megindult a csendőrral. A laktanyában már ismerték Mirkovitsot. Néhány évvel ezelőtt ugyanis Erzsébetfalván több betörést követett el és akkor Dékán őrsparancsnok elfogta. Mirkovitsot Bikkfalvi Dékán elé vezette. Amikor Dékán meglátta, rákiáltott.

— Te vagy az Mirkovits!

Erre a felszólításra Mirkovits megállott és beismerte, hogy tényleg ő a gyűjtőfogház szökevénye. Nyomban megmotozták. 300 drb. egy fillérest, egy francia és egy angol nyelvtant, továbbá Európa térképét találták nála. A pénzre vonatkozólag azt mondja, hogy ő a pénzt a fogházban kereste és az a szökésekor nála volt. Ez azonban nem igaz, mert a rabok nem kapják a kezükhöz a pénzt. Bizonyos, hogy Mirkovits a pénzt betörésből kereste, amelyet szökése után követett el. Mirkovits kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy a foglalkoztató műhelyből négy raspolyt lopott el. A szökés éjszakáján mindig arra figyelt, hogy merre jár a fegyőr. Lépésének a kopogásából tudta, hogy mikor halad el a cellája mellett. Amikor az őrt túljárt, kiugrott az ágyából és raspolyozta az ablakon levő vasrácsot.

Amikor hallotta az őrt közeledni gyorsan visszafeküdt az ágyába. Este 9 órától kezdve dolgozott, amíg körülbelül éjfél 1 órára sikerült keresztül vágna a vasrácsot, az ablakon keresztül kímásvolt az ablaka előtt elhúzódó parkányzatra, amelyen a villámhárítóig kuszott. Innen kezdve éppen úgy mesélte el szökése részleteit, amint az már ismeretes. Amikor künn volt a Maglódi-úton futva menekült a fogház közelebből. Bement a fővárosba. Itt a Ferencváros külső részében levő korcsmakat járta sorra. November 21-ét a fővárosban töltötte, 21-én éjszaka gyalog kiment Erzsébetfalvára, ahol benlakott mint munkás. Az volt a szándéka, hogy Belgrádba utazik. Mirkovitsot ma reggel beszélti ották a gyűjtőfogházba, ahol szigorúan őrzött magán cellában zárták el.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— nov. 23.

Bocskai szobránál
Elmerengve állok...
Hozzája hasonlót
Seholsem találok.

Valaha ez a hon
Királyokat termelt...
Most — csak szolganépet
Szül a magyar nemzet!

* **A Bocskai-szobor felállítása.** Ma délelőtt állították fel a Bocskai-szobrot nagy közönség jelenlétében. A csigán való felhúzás és odaállítás sikeresen megtörtént. Persze a humoros közbeszólások sem maradtak el mikor a derékes alak nyakára húzták a felvonó kötelet. De azután megilletődve és gyönyörködve nézték a határozottan sikerült, szép szobrot. Hogy a kényes izlésű Budapestnek nem tetszett — ezt igazán nem értjük. Az arc különösen karakteres, férfias, határozott és egészen hű az

egykoru képekhez. A Tóth András két mellékalkaja is igen sikerült. Van olyan értékes, mint az egész szép szobor. Mielőbb szeretnők látni a jeles művész valamely alkotását. A talapzat pedig puritán egyszerűségével hat. Csak azt kérdenők, hogy miért kellett a főalakot lepel nélkül hagyni a felállítás után? Hiszen akkor a vasárnapi leleplezés semmi meglepetéssel nem fog járni, annyival is inkább, mert ma délutánig rengeteg sokan megnézték a szobrot. Az eddig nyilvánuló laikus és nem laikus véleményeket összegezve a Hoilló Barnabás alkotása nagyon tetszik a debreceni közönségnek.

* **A Csokonai-kör gyűjteménye.** Ez érdekes gyűjtemény városi muzeummal egy időben hetenként két ízben megtekinthető néhány hét óta. Ennek az eredménye, hogy a közönség figyelme a gyűjteményre irányult s napoként érkeznek irodalmi vonatkozású adományok a kör számára. Az újabb adományok a következők: 1. Csokonai fája a kisasszondi Csikényi erdőben (Fénykép, Sárközy György aj.) 2. Csokonai egyik költeményének másolata a kassai muzeum Puky termének kéziratából. (Puky József nyug. miniszteri tanácsos ajándéka.) 3. Emlény. játékszíni zsebkönyv 1845 ből. (Puky József aj.) 4. Gaál József Csokonai V. M. élete és költészete. (Puky József aj.) 5. A debreceni Csokonai szobor felállítására rendezett műkedvelői előadás szinlapja 1869. aug. 29. (Kecskés Dezső miniszteri tanácsos aj.) 6. Homonnai: Az ifjú Csokonai c. színművének szinlapja 1905. febr. 11. 7. Oláh Gábor: Lilla c. színművének szinlapja 1905. nov. 25. 8. Bánócy József író arcképe. 9. Csokonainak egy eredeti levele 1793. márc. 10-ről comediái ügyében. Dr. Barcsa János, az ereklyetár őre.

* **Nagy vonat összeütközés a vasúton** című közleményünk kellemetlen misztifikáció révén került lapunkba. Az eset ugyanis nem Debrecenben történt. Olvasóközönségünk szives elnézését kérjük.

* **Csokonai ünnepély.** A Magyar Irod. Társulat nagyszabású és kitűnő műszerral ellátott Csokonai ünnepélyét december hó 8-án tartja meg.

* **Egyházi beszédek.** A debreceni református egyház presbitériuma most jelentette meg három ivnyi terjedelemben Könyves Tóth Kálmán, Jánosi Zoltán és Széle György lelkészeknek a Bocskai bécsi békéjének három százados ünnepén mondott egyházi beszédsiket, amelyeket az egyház és a társadalom vezetőinek megküldtek.

* **Ülés a városházán.** A városi világi bizottság november 29-én Körner Adolf tanácsos elnöklésével a városházán ülést tart.

* **Elhalasztott leleplezés.** A hajdu böszörményi Bocskai-szobor tudvalevőleg nem készült el a tervezett időre s így a leleplezési ünnepség elmaradt. A szoborbizottság most véglegesen elhatározta, hogy a leleplezés a jövő év májusában lesz.

* **Az erdészeti egyesület jubileuma.** Az Országos Erdészeti Egyesület december 9-én ünnepi feennállásának negyvenedik évfordulóját jubiláris közgyűléssel, amelynek tárgysorozatát a választmányi tag választása állapította meg: 1. Visszapillantás az egyesület 40 évi működésére. Előadja az egyesületi titkár. 2. Az igazgató-választmány indítványai. 3. Jelentés az egyesületnek a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett tevékenységéről. 4. Tíz választmányi tag választása. 5. Jelentés az 1905. évi számadások megvizsgálásáról és az 1907. évi költségvetésre vonatkozó javaslat. 6. Jelentés a Deák Ferenc alapítvány kamataiból kiírt pályázatok eredményéről. 7. Indítvány az 1907. évi közgyűlésről. 8. Indítványok az egyesület céljainak előmozdításáról. A közgyűlést megelőző napon, december 8-án (szombaton) délután fél 5 órakor Róth Gyula, a központi erdészeti kísérleti állomás adjunktusa,

az egyesület helyiségeiben előadást tart az átardózések gyakorlati keresztívítéléről.

* **Koronás batyubál a Bikában.** A „Petőfi dalkör“ december 22-dikén, szombaton batyubált rendez az Arany Bika szálloda dísztermében, melyre nagyban készülnek azon családok, melyek megszokták, hogy e kitűnően vezetett dalkör mulatágai kivétel nélkül jól sikerülnek. A rendezőbizottságot esztendőnkön alakította meg a választmány, mely az előadás és tisztikarból áll s magát úgy férfi, mint hölgy tagokkal kifogja egészíteni. Tervbe van véve, hogy a batyubálhoz szükséges ételek a Petőfi dalkör alapítójának, rendes és pártoló tagjai között aláírás útján szereztetnek be, a rendezkedésre tíz menyecske, a felszolgálásra pedig harminc szép fiatal leányt fognak felkérni, akik magyaros, háziisan öltözve hozelik a büffét, a beléptidő egy jegyért személyenként 1 koronában állapított meg, melynek szelvényére egy adag hidegsütit szolgáltatnak ki a bájos leánykák, a tészta és egyéb süteményeket pedig a cukrászatórban árulják, hol teát és kávét is lehet kapni. A vendéglői italokat Németh András szolgáltatja. A zenét Magyar Testvérek zenekara látja el. A meghívottak a jövő december hó 15-ikére küldik szét, s így a Petőfi dalkör kedves hölgyvendégeinek elég idő áll rendelkezésükre, hogy e kitűnő, feszelen mulatságra minden képen jól elkészülhessenek. A műsort és egyéb részleteket legközelebb fogjuk közölni.

* **A mezőgazdasági érdekképviselet.** A Máramarosmegyei Gazdasági Egyesület legutóbb tartott ülésén foglalkozott a mezőgazdasági érdekképviselet rendezésének kérdésével s kimondotta, hogy az érdekképviseletet a kényszerűtársulás útján kívánja létesíteni, úgy azonban, hogy a fizetendő járuléka a kataszteri tiszta jövedelem 1 százalékánál nagyobb ne legyen. A megyei rendszer fenntartassék, de a kisebb és ugyanazon gazdasági termőhelyi viszonyok között levő vármegyék azonban csoportosíthatók. Ha a megyénél nagyobb területi egységet vétenék, a gazdasági egyesületek társadalmi téren működjenek. A mezőgazdasági igazgatási ügyek és a szoros értelemben vett érdekképviseleti ellenőrző és agitációs működés ne választassék szét. Az érdeket nem kívánja az egyesület az érdekképviseleti szervezetbe bevenni.

* **Az osztályorsjáték** mai húzásán nagyobb nyeresemények a következők:
60.000 koronát nyert: 17083.
20.000 koronát nyert: 40165.
15.000 koronát nyert: 99011.
10.000 koronát nyert: 66630.
5000 koronát nyert: 20159.
2000 koronát nyertek: 51116 65119.
1000 koronát nyertek: 1392 19636 43936.
500 koronát nyertek: 1842 41167 4632 60990 70558.
300 koronát nyertek: 1395 2451 3625 6907 29640 24840 31.85 44012 45072 47356 41180 61036 65013 66618 80919 82457 82634 98488.

100 koronát nyertek: 1540 2851 3344 9258 14456 14843 14776 15442 20063 26727 31518 34962 37197 38601 39722 40211 40511 40852 43170 42307 43370 45748 47322 49184 53472 54313 54714 56101 56591 56824 57591 58636 60909 60138 68334 69735 73492 73640 78484 78844 80217 82355 83045 84615 87558 89480 93832 95284 95615 108032 108211 114345 114632 115370 115520 116107 116627 117770 12036 120622 120739 120895 122279 124259 124830.

A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

* **Az egyházkerület új pénztárai.** Gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok terjedelmes beadványt intézett a püspöki hivatal útján az egyházkerület előnökségéhez. A nagyfontosságú beadványban

a főgondnok azzal a 236255 koronával foglalkozik, amely a főiskola pénztárában fel-emelt egyházkerületi államsegély címen be-
 ver. Erre vonatkozólag azt az előterjesztést tette a főgondnok, hogy az összeg husz százalékából tíz évre népiskolai tőkesegegy alapján új pénztár nyitandó, amelynek kamataiból megakadályozandó lenne, hogy a református iskolák idegen fenntartás alá kerüljenek. A fennmaradó kamatokat iskolák építésére és tanítói fizetések emelésére fordítandó. Másik 10 százalék hozzájárulás legyen a meglevő alapokhoz a filozófiai fakultás minél előbbi felállítására. Tíz százalék azért, hogy az akadémia régi tanárai ez alpból kapják meg fizetési kiegészítésüket. A megmaradó hatvan százalékából létesítsék az egyházkerület kilencedik pénztárát, amelyből az egyházkerületi közigazgatási pénztár szükséglete fedeztessék. A nagy horderejű előterjesztéssel most foglalkozik az egyházkerület pénzügyi bizottsága.

* **Bezárt iskola.** Az Eötvös-utcai elemi iskola I. leányosztályát kanyarójárvány miatt december 14-ig bezárták, hogy a veszedelmes kór terjedésének gátat vessenek.

* **A debreceni kirakatfosztogatók Aradon.** Szenzációs tartalmu távirati megkeresés érkezett ma éjjel a rendőrségre, mely azt tudatja, hogy ott a délután folyamán Kun József ékszerész kirakatát állkulcsal felnyitották és 45 darab jegygyűrűt, 300 darab különféle férfi pecsétgyűrűt, apró kövekkel és gyöngyökkel ékített női gyűrűket, továbbá 200 pár fülöngügöt elloptak. A kar felülhaladja a 6000 koronát. Az ottani rendőrség kéri a debreceni rendőrséget, hogy tartsa szemmel a zálogüzleteket és ékszerárusokat és az esetleg mutatkozó tettet letartóztatni. A rendőrség széleskörű nyomozást indított. Azt hiszik, hogy a tettes azonos az itteni kirakatfosztogatókkal.

* **Művészházasság.** Dr. Kiss Pál, a Makói Újság felelősszerkesztője e hó 15-én vette nőül Bogya Ilonát, a soproni színház volt drámai művésznőjét.

* **Elhunyt színigazgató.** A régi magyar színészvilágnak érdemes és ismert embere hunyt el tegnap Ujpesten. Aranyossy Gyula volt színigazgató hosszú szenvedés után halvankétéves korában meghalt. Aranyossy keze alól nem egy jelentős magyar színész került ki s mint jellemző és bonvivánt a legjelesebbek közé számított a maga idejében. Aranyossy Gyula 1845-ben született Békés-Gyulán, Aradon végezte iskoláit és 1863-ban lett színész Kétszeri József társulatánál. Később a vidék legkitűnőbb színházaiban játszott, u. m. Szeged, Temesvárt, Aradon, Debrecenben, Kassán, Eperjesen, Miskolcon és Kecskeméten. A Nemzeti Színházba is vendégszerelésre hívták meg. 1873-tól 1896-ig szintársulata volt a vidéken. Halálát neje, Kovács Ilona színésznőn kívül két leánya gyászolja.

* **Halál a vonaton.** Sokan ismerték Debrecenben Prohászka Lajos 24 éves kereskedő segédt, aki a legutóbbi ideig Pásztor Gyula helybeli vaskereskedő cégnél volt alkalmazva. A fiatal ember néhány hét óta Fluimában volt, hogy tüdőbaját gyógykezeltesse. Tegnap táviratban tudatta főnökével, hogy nagyon rosszul van s haza akar menni. Pásztorjeste ment érte, itt a vonatra ültek. Az ifju azonban az uton Kaposvár és Dombóvár között meghalt. Temetése ma van Kaposvárott. A rokonszenves ifju halála ismerősei körében ószinte részvétet keltett.

* **Elkésztett a fuvarral.** Békés Adolf Péterfia utcai 25. sz. alatti ügynök ma jelentést tett a rendőrségnek arról, hogy tegnap este megrendelte a tizenegyes számú egy-

fogatú bérkocsit azzal, hogy ma reggel 4 órára legyen a lakásán. A bérkocsis el is fogadta a fuvar, de egyáltalában nem ment el a megrendelt lakására. Békés ezért a ma reggel 4 óra 56 perckor induló vonatról lekészt.

* **A csodagyermek.** Sátoraljaujhelyről írják lapunknak, hogy ott e hó 20-án Hodor Mihályné egy lasztóci földmives felesége egy valósággal csodagyermeket hozott az „Erzsébet“ kózkórházba, hogy rajta műtéteket végeztessen. A két esztendő kis fiú teljesen ki van fejlődve. Mellkasából azonban egy másik fiugyermeknek a teste van háttal kifelé növe. Ennek a fiugyermeknek csak a két lába, háta és egyik válla látszik, míg a másik váll és a fej benne van a két éves gyermek mellkasában. A csodálatos teremtetek tulajdonképpen ikrek, de így nőttek össze. A két éves gyermekből született kisebbik fiú teste fejletlenebb másik ikertestvére testénél, mert a testben nincsenek csontok. A csodagyermeknek különben kitűnő étvágya van és néma megadással és türelemmel viseli kis testvérkéje terhét, melyet szintén ő táplál. Kétéves kora dacára még mindig az anyja tején táplálkozik. Ez az oka annak, hogy a műtétet ez idő szerint nem végezhetik el rajta. Chudovszky Mária dr. a kórház főorvosa meghagyta a csodagyermek anyjának, hogy vigye előbb haza és válassza el a kis fiút és csak egy hónap múlva térjen vele vissza. Akkor fogják a csodagyermeken a műtétet végrehajtani.

* **Ellopta társa szerszámait.** Flezár Sándor Nap utca 13. sz. alatti lakos ezeltől pár hónappal Fülöp Lajossal együtt bádógos műhelyt nyitott. A szépen hangzó „Flezár és Fülöp“ cég azonban nem sokáig egzisztált, mert pár nappal ezeltől megszűnt. Az üzlet felszólításakor Fülöp eltávozott Debrecenből, magával vevve Flezár 30 korona értékű szerszámait is. Ezért jelentette fel Flezár Fülöpöt, kérve annak megbüntetését.

x **A legjobb pörkölt kávé,** folyton frissen porgelve *Félegyházi Jánosnál* Piac-Miklós-utca sarkán.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrőt,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 25 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **Megnyiták a Hungária kávéház** ujonnan átalakított s tetemesen megnagyobbitott helyiségeit. Az intelligens családok egyedüli találkozó helye. — Naponta zene estély. — Hideg buffet. — Saját termésű borok. Tisztelettel Weichinger Károly.

x **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Vasárnap, d. u. „Koldus gróf“ operette. Este „Szép Ilonka“ daljáték. Ujdonság kis bérlet.

Hétfő, „Szép Ilonka“, daljáték. (C)

Kedd, „Szép Ilonka“, daljáték. (A)

Szerda, „Szép Ilonka“, daljáték. (B)

Csütörtök, „Gyerek asszony“, énekes vigjáték. (C)

Péntek, „Tökéletes feleség“, színmű. Ujdonság. (A)

Szombat, „Tökéletes feleség“, színmű.

Vasárnap, d. u. „Gül baba“, operette. Este „Arany-gyapju“, bokozat. Ujdonság. (Kis bérlet.)

Takarodó. Ma este lépett fel utoljára Karczag Mariska a „Takarodó” Volkhardt Klára szerepében. A kisasszony ma esti játéka határozottan sokkal jobb volt mint a tegnapi. Habár néha nagyon is naiv és gyermekes pózokat használt, mégis sok igaz, megható, begsőségteljes, meleg érzésről tanuszkodó hangot hallatott. Tehetségében határozottan lehet bízni. Felvonásokokban sokszor hívták a lámpák elé ami határozottan a siker jele. A többi szereplők is derekasan oldották meg feladatukat, Békés Gyula (Volkhardt) remekelt. Nem hisszük, hogy lenne szicész, aki az utolsó felvonás nagy jelenetét hatalmasabban és megrázóbban játszáná el, mint Békés Gyula. Ternyei is nagy gondot fordított szerepére és jól is játszott. Arkosi, Szakács, Berezy is megfelelően illeszkedtek a keretbe; csak a Sarkadi tulságosan indiskrét maszkija ellen van kifogásunk. Az egész előadás színvonala és rendezése is elsőrangú. Közönség szép számmal volt és sokat tapsolt. *Thersites.*

Szép Ilonka a vidéken. Szép Ilonkát az összes vidéki színigazgatók megszerették előadásra. Legelőször Debrecenben megy, 24-én, azután Nagyváradon 28-án, ezt követi Győr, 30-án, mindhárom helyen sorozatosan tűzték ki előadásra, Győrtől 6 szor egymásután megy. December első napjaira a pozsonyi, kolozsvári és pécsi színházak veték fel műsorukba a gyors egymásutánban következnek a többi városok. A Király színházban vasárnap még Pálmay Ilka lép fel Mátyás szerepében, azután új bemutatásra kerül a darab és pedig férfi Mátyással. A daloknak Zipser és König kiadásában e héten jelent meg a harmadik kiadása.

TÁVIRATOK

Fejérváry a királynál.

Budapest, nov. 23. Félhivatalosan jelentik, hogy a király a budai várban két óras különkihallgatáson fogadta Fejérváry volt miniszterelnököt.

Schönaich Budapesten.

Budapest, nov. 23. Schönaich közös hadügyminiszter ma este Budapestre érkezett a delegációk tárgyalására.

A delegációk tisztikara.

Budapest, nov. 23. A magyar delegáció tisztikara és bizottságai megalkultak a tegnapi nap folyamán és egyedül csak Barabás Béla helyébe kell megválasztani. A tegnapi előértekezlet hangulata után valószínű, hogy a delegátusok választása Batthyányi Tivadar grófra fog esni, erről a delegáció tagjai szombaton délelőtt tartandó konferencián fognak határozni. A delegáció megnyitó ülése, melyen a közös miniszterek is be fognak mutatkozni, vasárnap délelőtt tizenkét órakor lesz. A delegáció tagjait délután négy órakor fogadja a király.

Kitüntetések.

Budapest, november 23. A király Wekerle Sándorné Pórnay Gizellának a palotahölgyi rangot és előjogokat adományozta. Nagy Sándor kuriai bíró nyugdíjaztatása alkalmából a királytól a Lipót-rend nagykeresztjét kapta.

A hagai vasuti konfliktus.

Haga november 23. A németalföldi kamara is foglalkozott azzal a kínos feltűnéssel keltett körlevéllel, melyet néhány héttel ez-

előtt egy hollandiai vasut igazgatósága bocsájtott ki. A kamarában ugyanis Treub képviselő interpellációt intézett ebben az ügyben Van-Waterstaat közlekedésügyi miniszterhez, ki válaszában kijelentette, hogy ezt a körlevelet egy magán vasuti társaság igazgatósága bocsájtotta ki, melyet a bnda-pesti villamos sztrájk ejtett tévedésbe. Mély sajnálatát fejezte ki a szerencsétlen körlevél és a meggondolatlan tett miatt és bejelentette, hogy intézkedés történt, hogy a vasutársaságok a jövőben hasonló ügyekben semmit sem tehessenek az állami igazgatóság felhatalmazása nélkül.

Vád alá helyezett püspök.

Páris, nov. 23. A marseillei főállamügyész bünyügyi vizsgálatot rendelt el Andrien marseillei püspök ellen, mert ez a leltározás elleni tiltakozó iratában igen hevesen támadta meg a szótvalasztási törvényt.

Az Andrássy szobor leleplezése.

Budapest, nov. 23. A képviselőházban ma Andrássy Gyula lovasszobrának leleplezése tárgyában nagy tanácskozás volt, melyen megállapították az ünnepség sorrendjét. Továbbá elhatározták, hogy Wekerle megkéri a királyt, hogy függesse fel az uralkodó Ottó főhercegeért elrendelt udvari gyászt az ünnepség napjára, mert ellenkező esetben az urak diszmagyarban nem jelenhetnének meg.

Ujságírók afférja.

Budapest, nov. 23. Vázsonyi Vilmos és Bede Jób a „Pesti Hírlap” munkatársai közötti affér ügyében a segédek ma tanácskoztak. Vázsonyiék kijelentették, hogy felük elvből nem ad lovasgias elégtételt. Vázsonyi Vilmos országgy. képviselője volt a Pesti Hírlap támadásaira felelni. Bede Jób segédei a választ a lovasgias elégtétel adás megtagadásának tekintvén, az ügyet befejezettek nyilvánították.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, november 23

Buzakinál mérsékelt, vételkedv osse-kély. Nyugodt irányzat mellett 25.000 méter-mázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek közül rozs 10 fillérral olcsóbb. Többi nyugadt.

Idő: szép.

Buza áprilisra	24.88-90.
Rosz áprilisra	18.50-52.
Zab áprilisra	18.24-26.
Tengeri 1907 májusra	14.90-92.
Repce augusztusra	10.32-34.
Rosz októberre	26.80-27.
Zab októberre	-----.
Tengeri augusztusra	-----.
Tengeri szeptemberre	-----.
Buza októberre	-----.

Szerkesztői-posta.

E. F. Boesky István koronája — amelyet 1605-ben küldött neki a német sultán — XVI. századbéli munka, drága kövekkel díszített zárt arany korona, pénzben értékesebb Szent István koronájánál. A fejedelem halála után ennek munkájához került s ennek árvájától, István tólaz 1609. XX. t. c. alapján elkészítetett; azóta — mint oly sok nemzeti részünket — a bécsi udvari kincstárban őrzik tőlünk!

Doy Esteban. Eddig nem húzták ki.
Cs. M. Gyöngécse.

14031906. P.

Értesítés.

A debreceni ref. egyház presbitériuma értesíti az egyház tagjait, hogy az Egyházi Törvény 24 §-a értelmében az

egyház főgondnokának a presbitérium negyedrészenek, az egyház községi közgyűlési tagok negyedrészenek újra választása következik. E választás alkalmával szavazati jogának élhet az egyháznak „minden önálló, apai vagy gyámi hatalom alatt nem levő, habár az apával közös háztartásban élő, de egyházi közterhet viselő 24 évet betöltött vagy nagykorúsított férfi tagja, valamint özvegy vagy fér telen nők, továbbá vegyes házasságban élő ev. ref. hitű nők is, kik az előző évekről rendes egyházi- és közalapi tartozásaikat a választást egy hónappal megelőzőleg lerótták: ha az egyházi hatóság által egyházi vétség miatt fegyelmi uton szavazati-joguk elvesztésével büntetve nincsenek” E. T. 195 §.

A presbitérium tehát úgy rendelkezett, hogy a választó egyház-tagok névjegyzéke ez évi dec. 5-én d. u. 5 óráig elkészítessék és mindazok az egyháztagok bele vétesenek, kik 1905 évi dec. 31-ig fenálló egyházi adó- és közalapi tartozásaikat 1906. évi dec. 1-ig lefizetik vagy már lefizették és a kik erre az évre vétettek fel adózó egyház-tagokul.

Közhírré teszi azt is, hogy a választók névjegyzéke ez évi dec. 6-án délelőtt 9 órától 10 napra, tehát 16-án délután 5 óráig az egyházi számvevői hivatalos helyiségében közszemlére ki lesz téve, hol azt a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s ellene ez idő alatt akár szóbelileg, akár írásban felszólalással élhet. E. T. 197 §.

Kelt Debrecenben az ev. ref. egyház presbitériumának 1906 évi november hó 18-án tartott gyűléséből.

Kiss Albert

Simonffy Imre

h. lelkészelnök.

kir. tanácsos főgondnok.

Somogyi Pál

főjegyző.

Gyárosok kereskedők,
iparosok részére szükséges
klisék előállítását
elvállalja

Hajnal Gyula

Debrecen, Piac-u 9
A klisék nyomó képességéért jótállás vállal-
tatik. — Telefon 412.

Legjobb szabásu

glace, svéd és szarvasbőr
keztyük

Schön Sándor

keztyü, kötszer és orvosi műszertárban

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolttatván: e házhelyek mérségtelen áron s igen kedvező részlettízetési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

A butorvásárló

közönség csakis saját érdekében cselekszik, ha szükségleteinek kielégítése végett, complete berendezésben, menyasszonyi kelengyékben, valamint egyes darabokban dusan felszerelt az 1875. év óta fennálló az egész országban elsőrendűnek elismert és több éremmel kitüntetett

SCHWARZ VILMOS

Csász. és kir. udvari butorgyáros céget Debrecen, Piac u. 71 sz. keresi fel, hogy fényesen berendezett nagy választékot nyújtó állandó kiállítást tart a legfinomabb és legnevezetesebb faju fából készült modern fa és a legizlesebb kivitelű kárbítozott butorokból, melyeket bármikor a legnagyobb készséggel mutat meg mindazoknak, kik a szép és finom butort látni óhajtják még a venni nem szándékozókknak is. Költséggel és rajzokkal készséggel díjmentesen szolgál.

Aláírási felhívás.**A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet**

XI ik évtársulata megalakult s ez uton hívja fel Debrecen sz. kir. város közönségét az új évtársulatba való belépésre.

A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet XI-ik évtársulata — az alapszabályok módosítása következtében — már hat évre alakul, miáltal a tagoknak lehetővé tétetik nagyobb kölcsönöket csakély heti befizetés mellett igénybe venni.

A szövetkezett tagjai 20 fillér heti törzsbetéteik alapján 60 korona hitelt tarthatnak igényt az alapszabályok feltételei értelmében, jelzálogos kölcsönként pedig ugyancsak 20 fillér heti törzsbetét alapján 120 koronát kaphatnak.

A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet az elmúlt 10 év alatt

7 millió 600.000 korona hitelt folyósított

tagjai részére.

A szövetkezet tagjainak száma az 1906-ik évben belépett 1162 taggal 2801-re szaporodott, akik 68000 törzsbetéttel segítik elő az intézet alapszabályszerű céljait.

A szövetkezet kölcsönállománya a mai napon

egy millió 382.808 korona

és a most kezdődő 6 éves évtársulat újabb erőt nyújt a tagok nagyobb hitelígényeinek kielégítésére.

A szövetkezet tagjai 20 filléres törzsbetéteket fizetnek ba 6 illetve 12 éven át, a mely befizetésekkel könnyen és kényelmesen törlesztik a törzsbetéteknél megfelelőleg felvett kölcsönöket.

Minden 6 év leteltével az évtársulat felszámol és az évtársulat vagyona a tiszta haszonnal együtt a tagok között felosztatik.

A kölcsönök folyósításánál a Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet nem szed információ díj és más címenek a kamatot drágító illetékeket, hanem a pénzügyi kamat-viszonyaihoz képest a legmérsékeltbb kamatlábat alkalmazza.

Az igazgatóság határozata értelmében az új évtársulatba belépő tagok már 1906. október 15-ikétől igényt tarthatnak kölcsönökre a nélkül, hogy a folyó év elmúlt heteinek betétei levonásba hozatnának, vagy a felek mulasztási illetékekkel terheltetnének.

Vidéki tagok befizetéseiket bármintve, chequek útján teljesíthetik.

A XI ik évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések az intézet hivatali helyiségében Piac utca 83. sz. (Hartstein ház) alatt teljesíthetők.

Kelt, Debrecenben 1906. évi október hó 12 én.

„POLGÁRI TAKARÉK- ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET” DEBRECENBEN :

Rásó Gyula,
kir. tanácsos, elnök.

Dr. Freund Jenő,
ig. jegyző, jogtanácsos.

Katz Jakab,
alelnök, ügyv. igazgató.

Weszprémy Zoltán
Hajdúvármegye és Debrecen
város főispánja, alelnök.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékossgot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takaré- gyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás végett a betétkönyvbe bejegyezhessek.

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is

Tájékozásul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

A perselyek az Iparbank irakataiban láthatók.

**Magyar államvasutak
menetrendje.**

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csák Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csák Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	17
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
B.-Boszörmény m. á. vasúttól	d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály m. á. vasúttól	d. u.	11	20
felé vásártérről —	d. u.	4	34
m. á. vasúttól	d. u.	4	47
vásártérről —	este	7	—
vásártérről —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Debrecenre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	43
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	9	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3	23
Csák P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csák Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. u.	4	12
Csák M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	8	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31
vásártérről —	reggel	7	33
mávasúthoz	d. e.	7	40
vásártérről —	este	6	22
mávasúthoz	este	6	28
vásártérről —	d. u.	8	29
mávasúthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Köcs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

MINIMAX.

A legtöbb tüzesetek a nyári idényben esnek. — Ha minden háznál, üzlethelyiségben, műhelyben, szállodákban csak egy

MINIMAX

tüzelő készülék volna, nagy tűzkárok lennének elkerülhetők — **Minimax** szab. tüzelő készülékek egyedüli raktára

TOTH GYULA
vaskereskedő, DEBRECEN, Városháza.

MINIMAX.

— Elővirág, csokrok és koszorúk a legszolidabb árak. —

Az őszi dény beáltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét kora tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Allandóan nagy választékot tartok erőteljes **Pálmák**-ból és mindennemű **disz növényekből.**

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserepes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, disz és mellesok-rokat**, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítik.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepemen **Ferenc József ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János
kereskedelmi és műkertész.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

Kertek rendezését és azokról tervezetet izlésesen készítik.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító
Debrecen, Piac-utca 51. sz.
Magy. kir. főpostával szemben.